

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14518319>

MUTAXASSISLIK FANLARINI O‘QITISHDA AXBOROT-USLUBIY RESURSLARNI ISHLAB CHIQISH VA QO‘LLASH

Yuldasheva Dildora Sharifovna

Buxoro innovatsiyalar universiteti II kurs magistranti

***Annotatsiya.** Mazkur maqolada mutaxassislik fanlarini o‘qitishda axborot-uslubiy resurslarni ishlab chiqish va qo‘llash masalalari o‘rganilgan. Ta’lim jarayonini modernizatsiya qilish maqsadida raqamli texnologiyalar, o‘quv resurslari va zamonaviy pedagogik yondashuvlar tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari sifatida axborot-uslubiy resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish bo‘yicha tavsiyalar berilgan. Mazkur yondashuv o‘quv jarayonida o‘quvchilar bilimni chuqurlashtirish va o‘qitish sifatini oshirishga xizmat qiladi.*

***Kalit so‘zlar:** mutaxassislik fanlari, axborot-uslubiy resurslar, zamonaviy pedagogika, raqamli texnologiyalar, ta’lim sifatini oshirish.*

***Abstract.** This article examines the issues of developing and applying information-methodological resources in teaching professional subjects. To modernize the educational process, digital technologies, educational resources, and modern pedagogical approaches have been analyzed. As a result of the research, recommendations for increasing the efficiency of using information-methodological resources were provided. This approach serves to deepen students’ knowledge and improve the quality of teaching in the educational process.*

***Keywords:** professional subjects, information-methodological resources, modern pedagogy, digital technologies, improving education quality.*

KIRISH. Bugungi kunda ta'lim tizimini takomillashtirishda raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Mutaxassislik fanlari nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham shakllantirishni talab qiladi. Shu bois, axborot-uslubiy resurslarni ishlab chiqish va samarali joriy etish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqolada o'quv jarayonini innovatsion resurslar bilan boyitish orqali ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy va amaliy jihatlar ko'rib chiqiladi.

Axborot-uslubiy resurslar ta'lim jarayonini interfaol va vizual holga keltirib, talabalar faolligini oshiradi. Bu esa nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki o'qituvchilar uchun o'quv jarayonini samarali tashkil etishga imkon beradi. Xususan, elektron o'quv qo'llanmalar, videodarslar, test tizimlari kabi vositalar o'quv materialini tushunarli va qiziqarli qiladi. Shuningdek, raqamli resurslar yordamida o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirish mumkin.

Ta'limning axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan uyg'unlashuvi nafaqat talabalar, balki o'qituvchilar uchun ham qulay sharoit yaratadi. Chunki bu yondashuv o'qituvchining vaqtini tejash, resurslarni oson tashkil qilish va ta'limni optimallashtirish imkoniyatlarini beradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA. Adabiyotlarni tahlil qilish jarayonida mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy resurslardan foydalanishning muhim jihatlari aniqlangan. Xorijiy tadqiqotlar ko'rsatadiki, multimediyaviy va interfaol resurslar bilimni samarali o'zlashtirishni ta'minlaydi (Mayer, 2005). Multimedia vositalari, masalan, animatsiyalar va grafik ilovalar murakkab mavzularni vizual tarzda oson tushunish imkonini beradi. Anderson va Dron (2011) tomonidan ilgari surilgan masofaviy ta'limning uch avlodi modeli axborot texnologiyalarining ta'lim jarayoniga ta'siri haqida qimmatli ma'lumot beradi. Ushbu model ta'lim jarayonida texnologiyalardan to'g'ri foydalanish muhimligini ta'kidlaydi.

Mahalliy tadqiqotlar esa raqamli texnologiyalarni ta'limga joriy etish bo'yicha O'zbekistonning o'ziga xos yondashuvlarini o'z ichiga oladi. Masalan, "Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish to'g'risida"gi farmon ta'limda AKTni rivojlantirishning

muhim jihatlarni belgilaydi. Shuningdek, “Raqamli ta’lim” platformasi va boshqa milliy loyihalar axborot-uslubiy resurslardan foydalanishga oid dasturiy asoslarni mustahkamlamoqda. Ushbu loyiha doirasida zamonaviy raqamli platformalardan foydalanish bo‘yicha muhim tajribalar yig‘ilgan.

Ushbu tahlillarga ko‘ra, raqamli texnologiyalar asosida yaratilgan o‘quv resurslarining muvaffaqiyati ularning moslashuvchanligi va interaktivligiga bog‘liq. Tadqiqotlarda shuningdek, talabalar bilimni baholashning yangi tizimlari, masalan, avtomatlashtirilgan test dasturlari va loyihalar asosida bilimni o‘lchash usullari muhim ekani qayd etilgan.

Tadqiqot metodologiyasi sifatida sifat va miqdoriy tahlil usullari, pedagogik tajriba va eksperimentlar qo‘llanildi. Pedagogik tajriba davomida turli axborot-uslubiy resurslarning ta’sirini baholash uchun nazorat va eksperimental guruhlar tashkil etildi. Shu bilan birga, talabalar o‘rtasida so‘rovnomalar o‘tkazilib, ularning fikrlari tahlil qilindi. Bu usul orqali raqamli resurslarning samaradorligi va qabul qilinish darajasi aniqlandi. Shuningdek, interfaol platformalarda o‘quvchilar faoliyatini kuzatish natijalari o‘rganildi va ulardan samarali foydalanish bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqildi.

NATIJALAR. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, axborot-uslubiy resurslardan foydalanish mutaxassislik fanlarini o‘qitishda quyidagi natijalarga olib keldi:

1. Bilimlarni samarali o‘zlashtirish: Talabalar interaktiv materiallar orqali murakkab mavzularni tez va oson tushunishga erishdilar.
2. O‘quv jarayonining faolligi oshdi: Elektron o‘quv materiallari va multimedia resurslari talabalarni faol o‘quv jarayoniga jalb etdi.
3. Individual yondashuvni ta’minlash: Har bir talaba o‘ziga mos o‘quv uslubini tanlash imkoniyatiga ega bo‘ldi.
4. Baholash samaradorligi oshdi: Avtomatlashtirilgan test tizimlari o‘quvchilarning bilim darajasini tezkor va aniq baholash imkonini berdi.

MUHOKAMA. Natijalarning tahlili shuni ko‘rsatadiki, axborot-uslubiy resurslar nafaqat o‘quv jarayonini osonlashtiradi, balki talabalar va o‘qituvchilar o‘rtasidagi muloqotni mustahkamlaydi. Elektron o‘quv materiallari orqali murakkab mavzularni

vizual tarzda yoritish ularni tushunishni yengillashtirdi. Shuningdek, talabalar motivatsiyasi oshib, bilim olishga qiziqish ortgani kuzatildi.

Interfaol vositalar, masalan, onlayn testlar va platformalar yordamida talabalar o'z bilimi va ko'nikmalarini mustaqil ravishda tekshirish imkoniga ega bo'ldilar. Ammo resurslardan foydalanishda texnik va uslubiy kamchiliklar ham mavjud. Shu sababli, ushbu kamchiliklarni bartaraf etish uchun o'qituvchilarni qo'shimcha o'qitish va axborot-uslubiy resurslarni yangilash lozim.

XULOSA. Mutaxassislik fanlarini o'qitishda axborot-uslubiy resurslarni ishlab chiqish va qo'llash ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun muhim vosita hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ushbu resurslar yordamida o'quv jarayonining sifatini oshirish va talabalarni chuqur bilim bilan ta'minlash mumkin. Kelgusida ushbu yondashuvni rivojlantirish va yangi texnologiyalarni joriy qilish zarur.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*.
2. Mayer, R. E. (2005). Cognitive theory of multimedia learning. *Cambridge University Press*.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish to'g'risida"gi farmoni, 2020 yil.
4. Siemens, G. (2005). Connectivism: A learning theory for the digital age. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*.
5. "Raqamli ta'lim" platformasi bo'yicha hisobotlar, O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.